KCPE 2009

KISWAHILI
SEHEMU YA KWANZA:
LUGHA

For More Free KCPE Revision Past Papers and Answers
Visit http://www.freekcpepastpapers.com

Muda: Saa 1 dakika 40

SOMA KWA MAKINI MAAGIZO YAFUATAYO

1. Umepewa kijitabu hiki cha maswali na karatasi ya kujibia. Kijitabu hiki kina maswali 50.
2. Ukishachagua jibu lako lionyeshe katika **KARATASI YA MAJIBU** na wala siyo katika kijitabu hiki cha maswali.

JINSI YA KUTUMIA KARATASI YA MAJIBU

3. Tumia penseli ya kawaida.
4. Hakikisha ya kwamba yafuatayo yameandikwa katika karatasi ya majibu:

   NAMBA YAKO YA MTIHANI
   JINA LAKO
   JINA LA SHULE YAKO

5. Kwa kuchora kistari katika visanduku vyenye namba zinazokuhusu, onyesha namba yako kamili ya mtihani (yaani namba ya shule, na zile namba tatu za mtahiniwa) katika sehemu iliyotengwa mwanzo wa karatasi ya majibu.
6. Usitie alama zozote nje ya visanduku.
7. Iweke safi karatasi yako ya majibu na usiikunje.
8. Kwa kila swali 1–50 umepewa majibu manne. Majibu hayo yameonyeshwa kwa herufi A, B, C, D. Ni jibu MOJA tu kati ya hayo manne ambalo ni sahihi. Chagua jibu hilo.
9. Kwenye karatasi ya majibu, jibu sahihi lionyeshwe kwa kuchora kistari katika kisanduku chenye herufi uliyochagua kuwa ndilo jibu.

Mfano:

Katika kijitabu cha maswali:

21. Jogoo ni kwa koo, fahali ni kwa:
A. ndama
B. kipora
C. tembe
D. mtamba

Jibu sahihi ni D

Katika karatasi ya majibu:

1 A B C D 11 A B C D 21 A B C D 31 A B C D 41 A B C D

Katika visanduku vinavyoonyesha majibu ya swali namba **21**, kisanduku chenye herufi **D** ndicho kilichochorwa kistari.

10. Chora kistari chako vizuri. Kistari chako kiwe cheusi na kisipitokeze nje ya kisanduku.
11. Kwa kila swali, chora kistari katika kisanduku **kimoja tu** kati ya visanduku vinne ulivyopewa.

Kijitabu hiki cha maswali kina kurasa 7 zilizopigwa chapa.

FUNGUA UKURASA

Tips on passing KCPE check @ http://www.freekcpepastpapers.com
Support through M-pesa 0720502479. This paper is not for resale.

Maswali 1 mpaka 15.

Soma vifungu vifuatavyo. Vina nafasi 1 mpaka 15. Kwa kila nafasi umepewa majibu manne hapo. Chagua lile lifaalo zaidi kati ya yale uliyopewa.

Kipepesi ni njia mojawapo __1__ zinazotumika siku hizi __2__ mawasiliano. Njia __3__ hutumika zaidi ofisini. __4__ ni kati ya matokeo ya maendeleo ya kiteknolojia __5__ dunia kuwa duara ndogo __6__ walimwengu huweza __7__ kwa njia rahisi.

	A	B	C	D
1.	zilizotumika	zinazotumika	inayotumika	iliyotumika
2.	katika	kuhusu	ndani ya	mbali na
3.	hiyo	hizi	hizo	hii
4.	Ama	Aidha	Na	Au
5.	iliyoiwezesha	yaliyoliwezesha	iliyoliwezesha	yaliyoiwezesha
6.	ambayo	ambao	ambapo	ambako
7.	kuwasiliana	kuwasilisha	kuwasilishwa	kuwasilishiana

Kuweko kwa __8__ ya UKIMWI __9__ swala la mjadala tena. __10__ ni watoto wachanga tu ambao __11__ ukweli huu __12__. Hata hivyo, hatuwezi kupoteza tumaini __13__. Wanasayansi wa humu nchini na kwingineko duniani __14__ wanaendelea na __15__ wao kutafuta tiba.

	A	B	C	D
8.	magonjwa	maradhi	uwele	ukongo
9.	ni	si	ndio	sio
10.	Kwa vile	Angalau	Ikiwa	Labda
11.	hawaujui	wanaujua	huujua	hawakuujua
12.	mchungu	mkubwa	ukubwa	uchungu
13.	pia	kweli	kabisa	hakika
14.	walikuwa	wangekuwa	wanakuwa	wangali
15.	upelelezi	udodosi	uamuzi	utafiti

For More Free KCPE Revision Past Papers and Answers
Visit http://www.freekcpepastpapers.com
Tips on passing KCPE check @ http://www.freekcpepastpapers.com
Support through M-pesa 0720502479. This paper is not for resale.

Kutoka swali la 16 mpaka 30, chagua jibu lililo sahihi.

16. "Ka" imetumiwaje katika sentensi:
Mvulana aliwasili nyumbani, akavua nguo, akafululiza jikoni, akala?
A. Kuonyesha hali ya kuendelea kwa matukio.
B. Kuonyesha hali ya kufuatana kwa matukio.
C. Kuonyesha hali ya masharti.
D. Kuonyesha hali ya wakati uliopita.

17. Kanusha sentensi hii:
Mahali kuliko na gharika kwahitaji msaada.
A. Mahali kuliko na kiangazi hakuhitaji msaada.
B. Mahali kuliko na kiangazi kwahitaji msaada.
C. Mahali kusiko na gharika kwahitaji msaada.
D. Mahali kusiko na gharika hakuhitaji msaada.

18. Chagua jawabu **lisilo** sahihi.
A. Paa ni mnyama.
B. Paa ni kwenda juu.
C. Paa ni sehemu ya mbele ya uso.
D. Paa ni sehemu ya juu ya nyumba.

19. Geuza katika usemi wa taarifa:
Mwalimu aliwaambia wanafunzi, "Tutakamilisha shughuli ya kudurusu kwa kufanya mtihani muhula huu."
A. Mwalimu aliwaarifu wanafunzi kuwa wangekamilisha shughuli ya kudurusu kwa kufanya mtihani muhula huo.
B. Mwalimu aliwaarifu wanafunzi kuwa wangekamilisha shughuli ya kudurusu kwa kufanya mtihani muhula huu.
C. Mwalimu aliwaarifu wanafunzi kuwa watakamilisha shughuli ya kudurusu kwa kufanya mtihani muhula huu.
D. Mwalimu aliwaarifu wanafunzi kuwa watakamilisha shughuli ya kudurusu kwa kufanya mtihani muhula huo.

20. "Wa" imetumikaje katika sentensi:
Uzi mweupe wa kushonea umenunuliwa?
A. Kuonyesha kumiliki.
B. Kuonyesha matumizi.
C. Kuonyesha kitenzi.
D. Kuonyesha hali.

21. Panga vifungu vifuatavyo kuunda sentensi sahihi.
(i) huyafukua
(ii) kila tukipanda
(iii) mahindi
(iv) na kuyala
(v) kuchakulo
A. (ii), (iii), (v), (i), (iv)
B. (i), (iv), (iii), (v), (ii)
C. (ii), (iii), (iv), (v), (i)
D. (i), (v), (ii), (iii), (iv)

22. Nomino kutokana na kitenzi 'nyamaa' ni:
A. nyamazia
B. kunyamavu
C. nyamaza
D. unyamavu

23. Zabuni ni:
A. kuuza kwa kuongezea bei
B. kuuza kwa kushindania bei
C. kuuza kwa rejareja
D. kuuza kwa kukopesha.

24. Ni methali ipi iliyo na maana tofauti na maelezo haya? Ukisoma ukurasa mmoja mmoja utakamilisha kitabu chote.
A. Bandu bandu huisha gogo.
B. Chovya chovya humaliza buyu la asali.
C. Tone na tone bahari hujaa.
D. Chururu si ndo ndo ndo.

25. Chagua kiwakilishi katika sentensi:
Huyu anaupinga vikali ufisadi.
A. ufisadi
B. vikali
C. anaupinga
D. huyu.

26. Mazingira, machozi na mate ni nomino katika ngeli ya
A. YA-YA
B. I-ZI
C. LI-YA
D. U-YA

27. Chagua kiambishi kifaacho kujazia pengo
Farasi hata ___ shinda nyumbu
A. i
B. li
C. m
D. zi

28. Chagua neno lenye maana sawa na mingairi ya:
A. mradi
B. pasipo
C. isipokuwa
D. bali.

29. Jibu la kitendawili:
Afahamu kuchora lakini hajui achoracho ni:
A. mjusi
B. kobe
C. konokono
D. nyoka.

30. Chagua sentensi ambayo imetumia [illegible] kifaacho.
A. Simile! Mpishe [illegible]
B. Pole jamani! [illegible]
C. Alhamdulilahi! Mali yote [illegible]
D. Pukachaka! Amependekeza suluhisho nzuri.

For More Free KCPE Revision Past Papers and Answers
Visit http://www.freekcpepastpapers.com

Tips on passing KCPE check @ http://www.freekcpepastpapers.com
Support through M-pesa 0720502479. This paper is not for resale.

...ma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 31 - 40

Jamii thabiti huhitaji misingi madhubuti ya makuzi ya watoto. Hoja ya wazazi isiwe tu kujitafutia mali kiholela bali iwe ni kuwatambua warithi wa mali inayotafutwa. Hii ndiyo maana wazazi wengi leo hujikusuru kusimamisha misingi ya malezi bora ya watoto kwa kuwasomesha.

Kumsomesha mtoto tu bila msingi wa nidhamu ni kama kujijenga jumba la ghorofa bila msingi imara na kuporomoka kwake si ajabu. Vijana wanapaswa kuelewa umuhimu huu ili wawe tayari kuupokea uongozi na urathi wa jamii.

Misingi madhubuti ya kinidhamu hujengwa tangu watoto wakianza kutambua mambo. Kungoja mpaka mtoto awe mkubwa ndipo aanze kufunzwa maadili ni kama kujaribu kumkunja samaki akiwa tayari amekomaa na kuwa mkavu; udongo tuuwahi uli maji.

Hapo kale mambo yalikuwa tofauti. Mtoto aliweza kukosolewa na mtu yeyote yule hata kama alikuwa ni mpita njia. Watoto walikuwa ni wa jamii, hulka zao zilionekana mapema kama vile nyota njema zionekanavyo alfajiri. Watoto walikuwa wakitenda mambo huku wakijihisi kuwa wanakodolewa macho na jamii. Hisia hizo ziliwafanya watoto kujichunguza, kujiasa na kutenda kila jambo kwa tahadhari. Watoto waliwaheshimu watu wazima bila kushurutishwa, hali ambayo ilijenga uhusiano mzuri katika jamii.

Mtoto afunzwaye adabu ipasavyo kawaida hawezi kutetereka popote alipo, iwe shuleni au nyumbani. Mtoto kama huyo kufanywa zumbukuku na watovu wa nidhamu sio rahisi, bali ataweza kuchukua nafasi ya walimu na wazazi kuyapitisha maadili mwafaka kwa wenzake. Mtoto huyo hukuza mbegu bora katika jamii. Yeye hujistahi, huwa na bidii na uvumilivu mwingi. Wazazi wakilea watoto wa aina hii na wawaongezee mafunzo ya kidini, jamii itakuwa na uhakika wa kuwa na warithi bora. Watoto hao wataweza kuchangia pakubwa katika maendeleo ya nchi kwa jumla.

Ipo haja kubwa sasa ya kuacha kung'ang'ania kasumba na tamaduni za kigeni katika malezi. Tuache ubaguzi, uvivu na ubinafsi ili kuwapa watoto mfano bora na mianga ya kuwakuza kifikira, kielimu, kiuchumi na kitamaduni. Jamii isipuuze kutoa michango yake katika urekebishaji wa watoto. Mathalani, ni makosa mtu kuacha kumkosoa mtoto afanyaye mambo ya kuyahatarisha maisha yake na ya wenzake.

Watoto hata nao wana jukumu [illegible] kuyaimarisha maisha yao. Wanapaswa kuziepuka tabia zote mbaya hata ikiwa hawapewi misingi [illegible]. Wanaweza kuziiga jamii nyofu kinidhamu hata ikiwa sio wazazi wao na kuyatupilia mbali mambo [illegible] ambayo yanawazunguka katika jamii. Ni vizuri wajue kuwa urithi bora ni ule wa kuiga tabia nzuri na kupata elimu yenye manufaa.

For More Free KCPE Revision Past Papers and Answers
Visit http://www.freekcpepastpapers.com

Tips on passing KCPE check @ http://www.freekcpepastpapers.com
Support through M-pesa 0720502479. This paper is not for resale.

31. Kulingana na kifungu, misingi bora ya watoto hukuzwa kwa:
- A. wazazi kutotafuta mali na kuwasomesha warithi
- B. kuujua umuhimu wao na kuwapa maelekezi
- C. kuwa na misingi madhubuti shuleni
- D. kufunza watoto kujikusuru kiuchumi.

32. Maana ya "<u>kuporomoka kwake si ajabu</u>" ni:
- A. haishangazi ikiwa ghorofa itaanguka
- B. malezi ya watoto kuharibika si kazi
- C. wazazi kushindwa malezi si ajabu
- D. ni rahisi jamii kupoteza warithi.

33. <u>Amekomaa na kuwa mkavu</u>; huweza kulinganishwa na:
- A. ugumu wa malezi bora
- B. madhara ya ucheleweshaji wa kufunza nidhamu
- C. madhara ya ucheleweshaji wa masomo ya watoto
- D. ugumu wa kuwakosoa watoto.

34. Watoto wa zamani:
- A. walilelewa kwa ugumu
- B. waliwaogopa wazazi waliowalea
- C. walikomaa kwa haraka
- D. walilelewa kwa ushirikiano.

35. Watoto kuhisi kuwa wanatazamwa na jamii kuliwafanya waweze:
- A. kuithamini jamii zaidi
- B. kuiogopa jamii majumbani
- C. kuwajibika katika jamii
- D. kurekebisha tabia katika jamii.

36. Kulingana na kifungu, ubaguzi katika malezi hutokea:
- A. wazazi wanapopuuza kurekebisha makosa ya watoto wengine
- B. wazazi wanapoanza kuwasomesha watoto wao tu
- C. jamii inapoanza kuwakodolea watoto macho bila kuwasaidia
- D. vijana wanapopuuza ushauri wa wanajamii wengine.

37. <u>Watoto hata nao wana jukumu katika kuyaimarisha maisha yao</u>. Methali inayoweza kutumiwa kujumuisha maneno haya ni:
- A. mtoto umleavyo ndivyo akuavyo
- B. ukishikwa shikamana
- C. ukibebwa usilevyelevye miguu
- D. mtoto akibebwa hutazama kisogo cha nina.

38. Warithi bora katika jamii hukuzwa kwa.
- A. malezi bora na elimu
- B. kuheshimiwa na wakubwa
- C. malezi ya kizamani
- D. kuaminiwa na jamii.

39. Maana ya "<u>hawezi kutetereka</u>" ni:
- A. hawezi kubabaika
- B. hawezi kupotoka
- C. hawezi kushawishika
- D. hawezi kutetemeka

40. Chagua neno lenye maana sawa na <u>hujistahi</u> kama lilivyotumiwa katika kifungu.
- A. Hujisifu
- B. Hujipenda
- C. Hujiamini
- D. Hujiheshimu.

For More Free KCPE Revision Past Papers and Answers
Visit http://www.freekcpepastpapers.com

Tips on passing KCPE check @ http://www.freekcpepastpapers.com
Support through M-pesa 0720502479. This paper is not for resale.

Soma taarifa ifuatayo kisha ujibu maswali 41 mpaka 50.

For More Free KCPE Revision Past Papers and Answers
Visit http://www.freekcpepastpapers.com

Asubuhi hiyo Tundu aliamka akiwa mchovu wa mwili na roho. Ulikuwa mwanzo wa siku ambayo kwak Tundu ilifanana na zingine za awali kama shilingi kwa ya pili. Katu haingempa matumaini mapya. Usik uliopita ulizongwa na hamaniko na mavune makubwa kutokana na shughuli za kutwa shuleni. Kutwa h alikuwa amepewa adhabu ya kupalilia shamba la shule baada ya kukosa kufanya zoezi la hesabu. Ingaw kufanya adhabu kulikuwa mazoea yake Tundu, hii ya leo ilikuwa ya kipekee kwani hata baada y kuikamilisha, mwalimu mkuu alimpa nyongeza; alihitajika kuyafanya mazoezi mengine mawili zaidi n kumkabidhi mwalimu kesho yake asubuhi.

Tundu alijikokota kutoka kitandani kwa maumivu. Alijua kwamba hakuwa ameikamilisha kaz aliyopewa na mwalimu mkuu. Fikira ya kumkabili mwalimu mkuu ilimtia fadhaa ya ajabu, ila alifaham sababu ya hadaa yake. Vituko vyake vilikuwa vimewakaba walimu koo. Alikuwa hahudhurii madarasa yak kwa dhati. Mara nyingi alitoka nyumbani alfajiri na mapema. Hata hivyo hakudiriki kufika shuleni: jap kwa kweli alikuwa akivaa sare za shule kuwasadikisha wazazi kuwa anaenda shuleni. Wazazi wak walipoelezwa na walimu kuhusu tabia hii, walipigwa na butwaa wasijue la kusema. Waliwaambia walim kwamba kila siku Tundu alikuwa akiondoka akiwa amevaa sare kamili ya shule, na aliporejea nyumba magharibi alifululiza chumbani kudurusu kazi yake. Laiti wangalijua kwamba Tundu alikuwa akiva magwanda yake ya 'kazi' ndani ya sare za shule na pindi tu apoteapo kwenye upeo wa macho ya wazaz alikuwa akijitoma kwenye mashamba ya majirani kujichumia!

Baada ya kupata staftahi yake ambayo kwa kweli ilikuwa chai ya mkandaa, alivaa mavazi yake y kawaida na kujiambia kwamba leo atamngojea mwenzake njiani waucheze 'mchezo' wake wa kawaid Alipofika kwenye njia panda alivua sare yake ya shule na kubaki na vazi la 'kazi'. Mwanafunzi mwenzak kwa jina Karaha alijiunga naye na baada ya Tundu kumwelezea kuwa alichelea kuongezewa adhabu n mwalimu mkuu, walikata shauri kulitembelea shamba la mwalimu mkuu ambalo lilikuwa mkabala na shul yao.

Shamba hili lilikuwa limeshiba miti iliyozaa matunda ya kila aina. Tundu, mate yalimdondoka alipokuw akiyatundulia macho matunda hayo. Umaskini wa familia yake ulisahaulika machoni pa utajiri huu asioulali wala kuuamkia. Walinyata kinyo kinyo katikati ya miti hii, manyezi yakimkumbatia Tundu kwa nguvu. H haikuwa mara yake ya kwanza kufaidi jasho la wengine, hivyo hakusita kujiuliza sababu ya uoga huo. Jamb ambalo Tundu hakutambua ni kwamba siku yake ya arubaini ilikuwa inabisha hodi.

Haukupita muda mrefu baada ya kuanza kuyatunda matunda kabla ya kusikia mrindimo wa nyayo Karaha, ambaye hakuwa mzoefu wa vitimbi vya Tundu, alitoa macho pima kwa uoga. Tundu aliendele kufurahia kiamsha kinywa chake hadi pale alipotahamaki kuguswa begani. Alipogeuka alijikuta ametazaman ana kwa ana na mwenye shamba. Tundu alishikwa na kitetemeshi asijue la kufanya. Alipoulizwa sababu y tabia yake hii, alisema kwamba wazazi wake maskini hawakumudu kumtimizia mahitaji yake ya kimsing Karaha naye aliachama asijue la kufanya.

Mkuu wa shule alisikitishwa sana na kitendo cha wanafunzi hawa. Alimshauri Tundu aache tabia hii n kuyazingatia masomo yake zaidi. Alimwonya Karaha dhidi ya kuwa bendera ambayo daima hufuata upep Aliwarudisha vijana hawa shuleni na baada ya kushauriana na walimu, alifanya mpango wa kumtafutia Tund mshauri wa kumsaidia kurekebisha tabia yake.

Tips on passing KCPE check @ http://www.freekcpepastpapers.com
Support through M-pesa 0720502479. This paper is not for resale.

For More Free KCPE Revision Past Papers and Answers
Visit http://www.freekcpepastpapers.com

1. Siku hii ilifanana na zingine za awali kwa sababu:
   A. Tundu aliamka akiwa mchovu
   B. usiku uliotangulia ulikuwa na mambo mengi
   C. usiku uliotangulia hakuepuka adhabu
   D. Tundu hakutarajia kupata lolote jema.

2. Maana ya neno 'ulizongwa' ni:
   A. ulijawa
   B. uliingiwa
   C. ulishikwa
   D. ulivamiwa.

3. Kulingana na kifungu:
   A. aliyekosa kufanya mazoezi kila mara alipata adhabu mbili
   B. kulikuwa na wanafunzi wachache mno wenye tabia kama ya Tundu
   C. Tundu hakupenda kufanya kazi yake shuleni
   D. adhabu aliyopewa Tundu siku hii alikuwa ameizoea.

4. Tundu alichelea kutoka kitandani kwa sababu
   A. hakuwa amekamilisha kazi hivyo alimwogopa mwalimu mkuu
   B. alikuwa mtovu wa nidhamu
   C. aliogopa kuongezewa kazi na mwalimu
   D. hakuwa mwenye adabu hivyo aliogopa kuadhibiwa na mwalimu mkuu.

5. "....alivaa mavazi yake ya kawaida" ina maana
   A. alivaa nguo na magwanda yake ndani
   B. alivaa nguo na magwanda ya kawaida
   C. alivaa sare na magwanda yake ndani
   D. alivaa sare na nguo za nyumbani.

6. Maana ya "waucheze 'mchezo' wake wa kawaida" ni:
   A. wavae magwanda yao ya kawaida
   B. waibe katika mashamba ya majirani
   C. watoroke tena kutoka shuleni
   D. walivamie shamba la mwalimu mkuu.

7. Siku hii Tundu hakwenda shuleni kwa sababu
   A. hakutaka kupewa adhabu nyingine na mkuu wa shule
   B. hakutaka kupigiwa kelele na mwalimu
   C. alitaka kulipiza kisasi kwa mkuu wa shule
   D. mkuu wa shule alikuwa ameyaingilia mambo yake.

48. "Siku yake ya arubaini ilikuwa inabisha hodi" ina maana:
   A. uvivu wake ulikuwa karibu kugunduliwa
   B. mkuu wa shule alikuwa karibu kumwadhibu vikali
   C. mkuu wa shule alikuwa karibu kumpa onyo la mwisho
   D. uovu wake ulikuwa karibu kugunduliwa.

49. Matendo yanayoonyesha kuwajibika kwa walimu ni
   A. kumrudisha Tundu shuleni, kumgusa begani, kumpa mashauri
   B. kumtimizia Tundu mahitaji, kumwadhibu, kumfumania
   C. kutoa adhabu, kutoa ushauri, kumrudisha Tundu shuleni
   D. kumsikitikia Tundu, kumrekebisha tabia, kumwonya.

50. Kulingana na kifungu
   A. Karaha ana mazoea ya wizi
   B. Karaha hana msimamo
   C. Karaha aliadhibiwa na mwalimu
   D. Karaha alirekebisha tabia.

Tips on passing KCPE check @ http://www.freekcpepastpapers.com
Support through M-pesa 0720502479. This paper is not for resale.